

FACTOR DE COHESIÓ

En el *Quaderns Gadeso* número 249, publicat al febrer d'enguany, vàrem iniciar una sèrie dedicada a analitzar les percepcions ciutadanes de diversos serveis públics, com l'educació o la dependència. Aquell primer número el vàrem dedicar a la justícia, tant d'actualitat en aquests moments, i ara us presentem el segon, on hi trobareu una anàlisi de les percepcions ciutadanes sobre la sanitat pública, un dels pilars fonamentals d'un estat del benestar en perill per la crisi i, sobretot, per les mesures que s'estan seguint per fer-hi front.

Una sanitat pública, universal, gratuïta i de qualitat és un element bàsic i irrenunciable si de veres volem lluitar contra les desigualtats i assolir una societat cohesionada. D'aquí la importància de conèixer la percepció dels illencs i aplicar mesures de millora en els punts febles?

En definitiva, volem esbrinar quina visió tenen els ciutadans del funcionament de la nostra sanitat pública, quina importància li atorguen, quin ús en fan i quina valoració en tenen, quins creuen que són els seus principals dèficits o si estan d'acord amb les polítiques sanitàries dels actuals governs. Les respostes a aquests i altres interrogants, a les següents pàgines.

Una darrera puntualització: encara que el *Quadern* estigui dedicat a la sanitat pública, i donada la rellevància que tenen a les illes les assegurances privades de salut, hem volgut dedicar també un espai a analitzar-ne les diferències entre ambdues.

Mostra: 900 entrevistes
Error màxim: +-3,3%
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: Abril 2014

DEBAT CIUTADÀ (XLIX)

ELS SERVEIS PÚBLICS (II): LA SANITAT

Els darrers baròmetres realitzats per la Fundació Gadeso, a nivell balear, i pel Centre d'Investigacions Sociològiques a nivell estatal situen la sanitat com la **cinquena preocupació de la ciutadania**, només superat per l'atur i els problemes econòmics i per la corrupció i la classe política.

Com ja hem comentat, una sanitat pública i de qualitat és fonamental en els denominats **estats del benestar**, però no és l'únic element. Per aquest motiu, la taula que enceta aquesta revista reflecteix la importància del servei públic de salut entre la població illenca.

Queda clar que la **sanitat** és l'aspecte més important entre els analitzats (més d'un terç de la ciutadania així ho assenyalava), seguida de prop per l'**educació**, a la que també dedicarem

un número d'aquesta sèrie sobre els serveis públics.

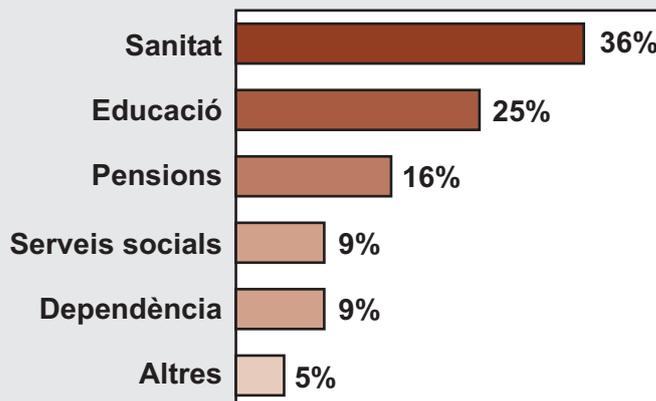
En els següents llocs se situen aspectes tan fonamentals com el **sistema públic de pensions**, els **serveis socials** i la **dependència**, considerada una nova pota de l'estat del benestar però que malauradament roman oblidada per l'efecte indiscriminat de les retallades orientades a assolir els objectius de dèficit.

En referència a la valoració dels usuaris, una nota de **6,3 sobre 10** se pot considerar relativament satisfactòria, però s'ha de tenir en compte que, tal com indiquen els baròmetres del CIS, s'observa una tendència a la baixa, sens dubte ocasionada, entre d'altres factors, per la **política sanitària** dels actuals governs.

TAULA 1

LA IMPORTÀNCIA DE LA SANITAT

Quin dels següents aspectes de l'estat del benestar creieu que és el més important

6,3

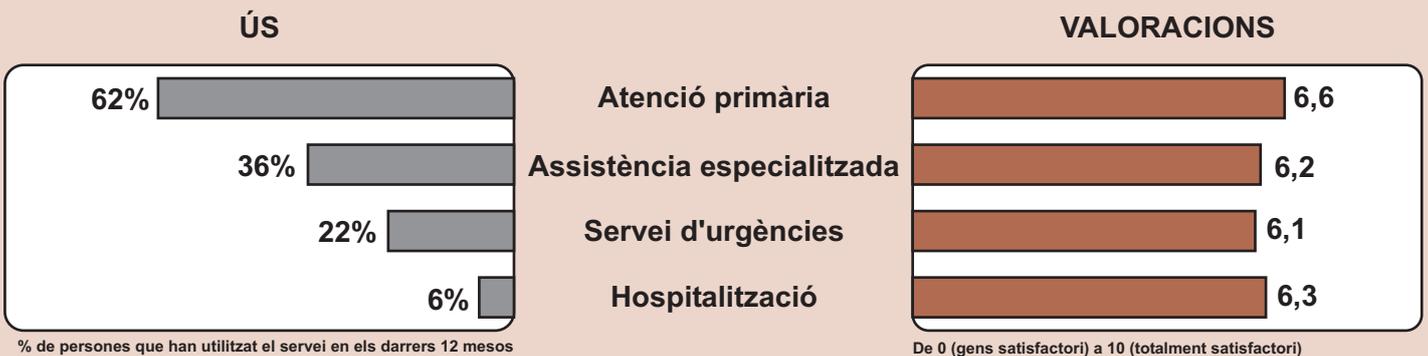
Valoració global del sistema sanitari públic

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2014

SANITAT PÚBLICA: ÚS I VALORACIONS

Tradicionalment, el sistema espanyol de salut pública s'ha venut com un exemple a seguir, tant per la qualitat dels seus professionals com per la seva universalitat i són majoria els autors que identifiquen la sanitat pública com un dels instruments més efectius en la lluita contra la desigualtat social. Però, quin ús en fan els ciutadans illencs, dels diferents serveis de salut? Hi estan satisfets? En aquesta pàgina s'analitzen breument aquestes qüestions.

Quin ús en feieu i quina valoració donau als següents serveis de la sanitat pública?

TAULA 2

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2014

A la taula de la primera pàgina veïem que, a nivell global, la sanitat pública rebia un relativament satisfactoria **6,3 sobre 10**, però no ens podem quedar només amb aquesta dada; cal desglossar els grans components del sistema sanitari i veure'n l'ús, la valoració i, sobretot, la tendència que segueix aquesta valoració. Per això s'ha dividit la sanitat en quatre grans blocs avaluable: l'atenció primària, l'assistència especialitzada, les urgències i l'hospitalització.

Com se pot comprovar a la taula número 2, l'**atenció primària** és el servei més usat pels ciutadans de les illes. De fet, més d'un 60% ha acudit al seu metge de capçalera o centre de salut en els darrers 12 mesos. També és el bloc millor valorat, amb un 6,6 sobre 10, encara que, a la part negativa, s'ha de destacar que és el que més ha empitjorat, degut sobretot de les limitacions dels horaris i d'una certa baixada en la valoració del personal no sanitari.

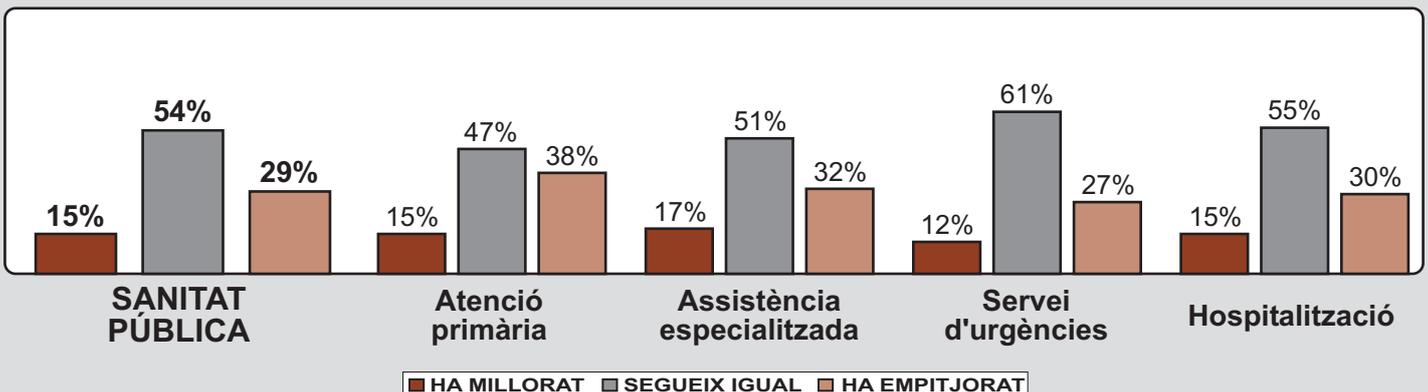
L'**assistència especialitzada** (coneguda popularment com l'especialista) ha estat usada el darrer any per un terç de la població balear, i també rep una valoració que se pot qualificar de satisfactòria (6,2 sobre 10). No obstant,

s'ha de tenir en compte que això és una mitjana que inclou unes molt bones notes dels professionals mèdics i una percepció molt dolenta del temps que s'ha d'esperar per ser atès (les famoses llistes d'espera, que tractarem en la pàgina següent). un 32% enquestats considera que aquest servei és pitjor ara que fa un any, davant del 17% que creu que ha millorat.

El tercer bloc, usat per un 22% de ciutadans en els 12 últims mesos, és el **servei d'urgències**, que rep la pitjor nota, a causa principalment d'una certa percepció de col·lapse i, en ocasions, d'ús indegut per part d'alguns ciutadans que hi acuden sense motiu suficient. Un 27% creu que el servei ha empitjorat.

Per últim, hem de parlar de l'**hospitalització**, situació en la que s'hi han vist únicament un 6% de la població durant el darrer any i que és valorada amb un 6,3. Aquí s'hi barrengen conceptes com l'elevada professionalitat i el bon tracte del personal mèdic i d'infermeria amb algunes percepcions no tan positives com la manca de llits. Un de cada tres usuaris creu que el servei és avui pitjor que fa un any.

COM DIRÍEU QUE HA EVOLUCIONAT LA SANITAT PÚBLICA EN ELS DARRERS 12 MESOS?

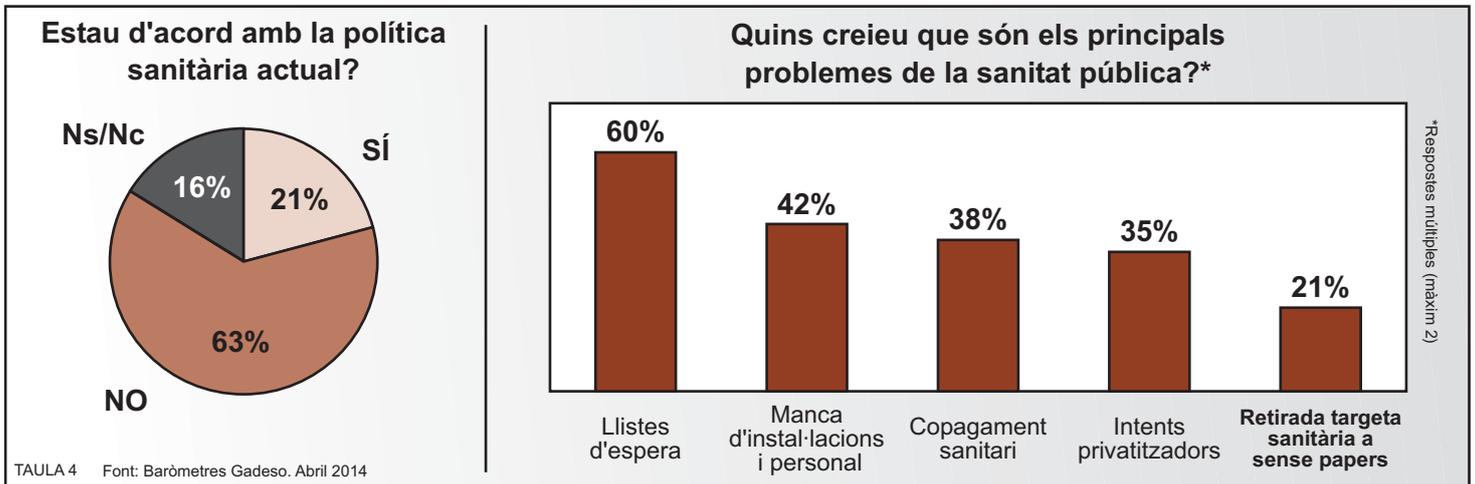

TAULA 3

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2014

ELS PROBLEMES DE LA SANITAT

No és objectiu d'aquest Quadern analitzar els grans problemes de la sanitat pública, com ara assolir una millor eficiència en la gestió o apostar pel necessari canvi en les estratègies de salut (passant d'una concepció sanitarista o assistencial a un de caire més salubrista o preventiu); però sí hem volgut analitzar quins són els defectes que els ciutadans perceben en l'actual sistema, si estan d'acord amb l'actual política sanitària o si consideren que hi ha diferència de tracte i atenció depenent de l'usuari.

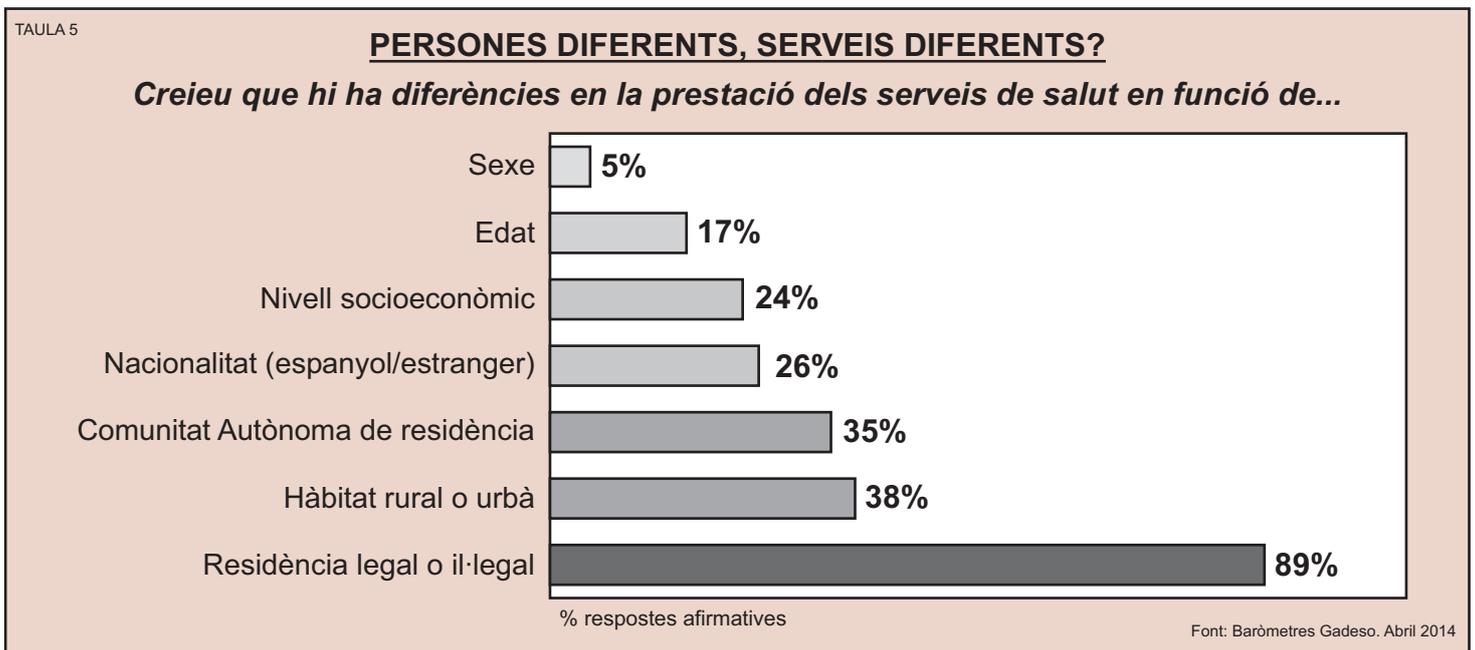

La rodona de la taula 4 és clarificadora: quasi dos terços de la població illenca se mostra en **desacord amb la política sanitària** seguida pels actuals governs: retallades, intent de tancament d'hospitals, privatitzacions, reducció de personal, tancament de serveis, limitació d'horaris... Aquest i altres aspectes són criticats per la ciutadania, que accepta (com no pot ser d'una altra manera) que la sanitat s'ha de gestionar de manera eficient, però en cap cas perseguir rendibilitats econòmiques.

Pel que fa als problemes detectats, les famoses i temudes **l·listes d'espera** ocupen el primer lloc. Que hi hagi milers pacients que hagin d'esperar llargs mesos per ser atesos per un especialista o operats quirúrgicament no és acceptable si de veres aspirem a un servei de qualitat. En segon lloc hi trobam la **manca d'instal·lacions i de**

personal, seguida de la introducció del **copagament sanitari** i pels intents de **privatització** d'alguns serveis i centres públics. La **retirada de la targeta sanitària** a les persones que resideixen irregularment a les illes és un dels principals problemes per al 21% dels enquestats.

Molt relacionat amb això hi trobam la diferència en la prestació dels serveis de salut als **immigrants sense papers** (un trist però inútil intent d'estalviar a costa de les persones). Els ciutadans també creuen, encara que en molta menor mesura, que els que viuen a les **ciutats** tenen millors serveis que els que ho fan a **àrees rurals** o que les persones amb un **nivell socioeconòmic** més elevat són millor tractades. Degut als distints sistemes de salut arreu de l'estat, un terç de la ciutadania creu que la qualitat del servei depèn molt de la **comunitat autònoma** de residència.

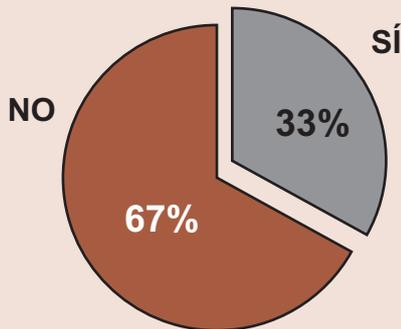
LA SANITAT, PÚBLICA O PRIVADA?

Des de fa molt de temps, Balears és una de les comunitats amb una penetració més alta de la sanitat privada. De fet, la meitat de la planta hospitalària de les illes està en mans d'empreses i quasi el 10% de la despesa sanitària pública se destina a centres privats. Per aquest motiu hem considerat adient fer un breu anàlisi de situació, demanant als enquestats si disposen d'una assegurança i que facin una comparativa entre la sanitat pública i privada, primer en els blocs ja definits i després en un conjunt de factors relacionats amb els serveis de salut.

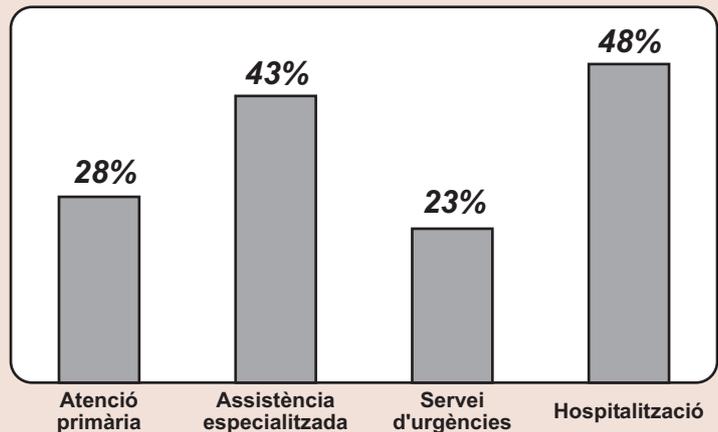
TAULA 6

LA SANITAT PRIVADA

Disposau d'una assegurança mèdica privada?

Creieu que els serveis privats són millors quant a...

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2014

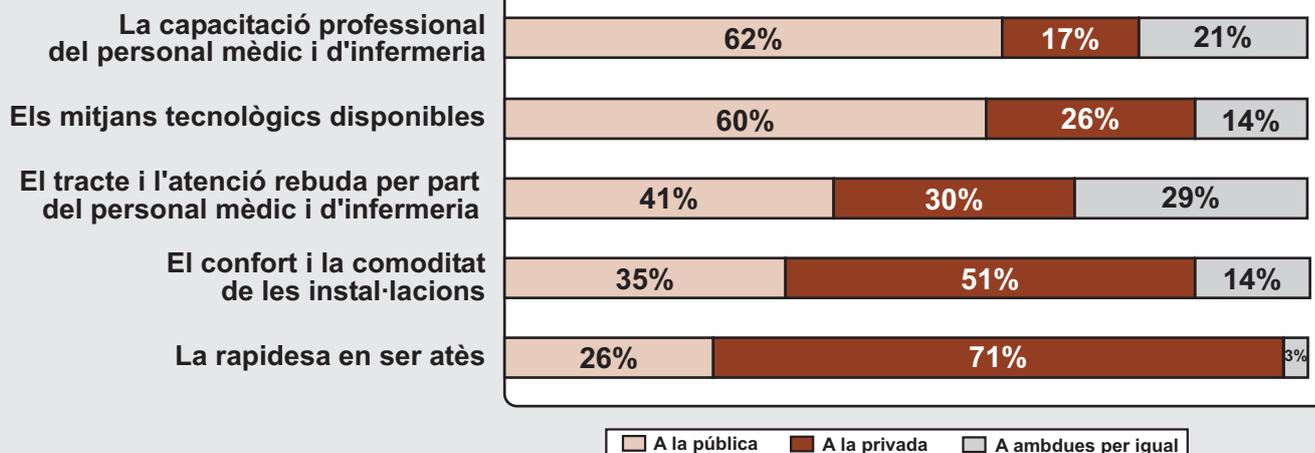
Un terç de la població il·lenca disposa d'una **assegurança privada**, una de les taxes més elevades de l'estat espanyol. Si comparem els quatre blocs que de la sanitat, veurem que el sector privat en cap cas supera la qualitat del servei públic, si bé l'**hospitalització** (habitació individual, serveis extrahospitalaris...) i l'**assistència especialitzada** (sobretot a causa de les molt menors esperes) estan molt ben considerades en la sanitat privada. No obstant si ens referim a l'**atenció primària** i sobretot al **servei**

d'urgències, el sector públic és considerat molt superior.

Això està molt relacionat amb els factors de la taula número 9, on se pot comprovar com el **confort i la comoditat de les instal·lacions** i la **rapidesa en ser atès** són les puntes de llança de la sanitat privada, mentre que la **capacitació professional** del personal mèdic i d'infermeria i els **mitjans tecnològics** disponibles de la sanitat pública són percebuts com a millors.

TAULA 7

Els següents factors són millors en la sanitat pública o en la privada?

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2014